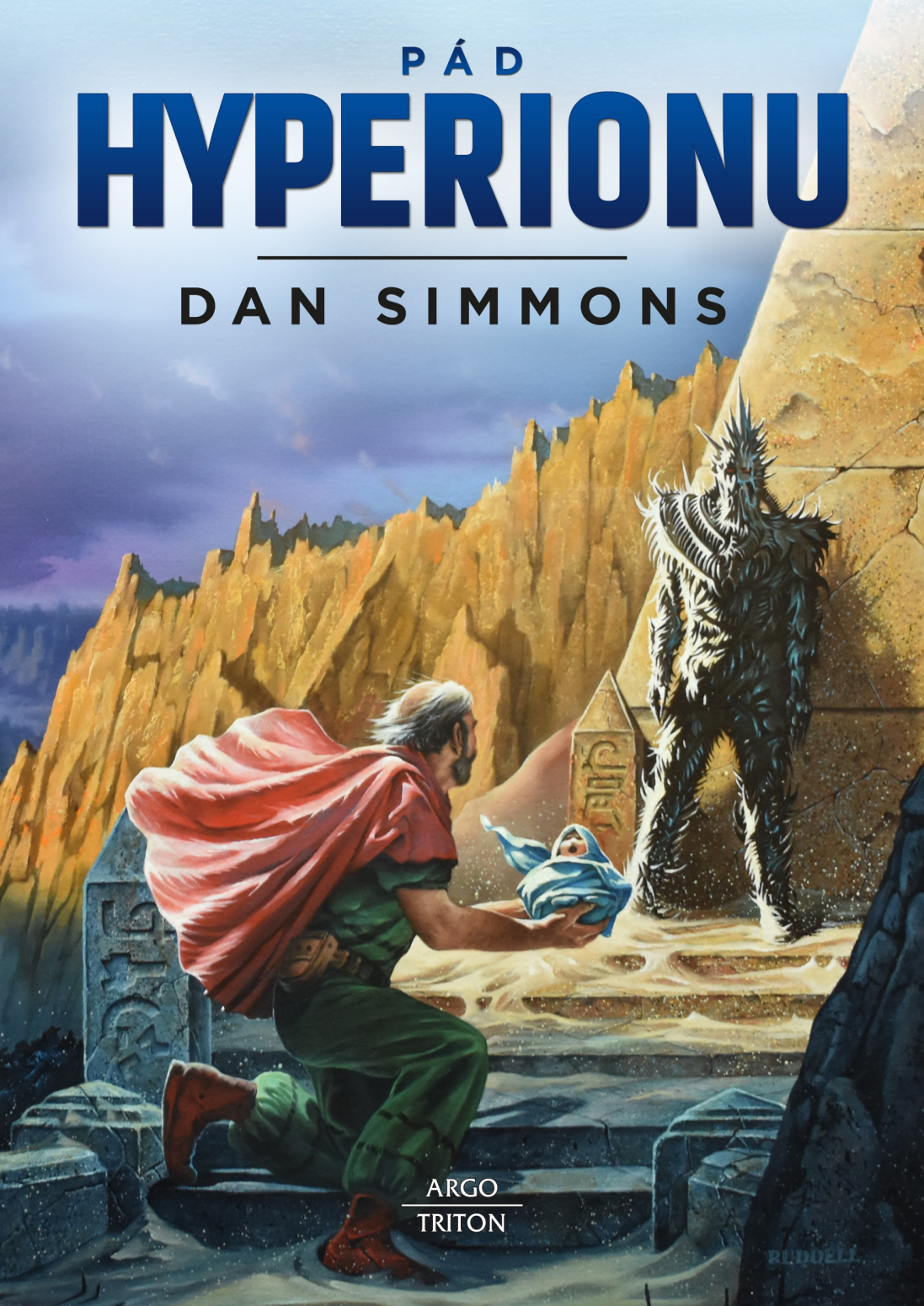
PÁD HYPERIONU

DAN SIMMONS

ARGO

TRITON

PÁD HYPERIONU

DAN SIMMONS

Ukázka elektronické knihy

PÁD HYPERIONU

DAN SIMMONS

PŘEKLAD
DAVID ZÁLESKÝ
A TOMÁŠ ZÁBRANSKÝ

ARGO
TRITON

© Argo, 2018
© Stanislav Juhaňák – Triton, 2018
Copyright © 1990 by Dan Simmons
Introduction © 2018 by John Scalzi
Translation © David Záleský a Tomáš Zábranský, 1997 (The Fall of Hyperion)
Translation © Filip Krajník, 2018 (Introduction by John Scalzi / Poems by John Keats)
Cover Art © 1990 by Gary Ruddell

ISBN 978-80-257-2644-0 (váz.)
ISBN 978-80-257-2739-3 (e-kniha)

Johnu Keatsovi,
jehož jméno do věčnosti bylo psáno.

Ukázka elektronické knihy

PŘEDMLUVA

Tu a tam – nijak zvlášť často, ale dost často na to, aby si toho člověk všiml – se objeví pokračování vědeckofantastického díla, které překoná úvodní svazek. První díl si možná vede lépe po komerční stránce, obdrží nadšené recenze a získá řadu ocenění, ale v delším časovém horizontu se publikum kloní spíše k pokračování než k původnímu dílu nebo je přinejmenším považuje za rovnocenné. *Impérium vrací úder* vedle *Hvězdných válek. Khanův hněv* a *Star Trek: Film*. Nebo *Mluvčí za mrtvé* oproti *Enderově hře*.

Stejně jako u výše jmenovaných si dovoluji tvrdit, že *Pád Hyperionu* je nejen stejně dobrý, ale možná ještě o trochu lepší než *Hyperion*.

Než se na mě někdo vrhne, samozřejmě nijak nerozporuji skutečnost, že by *Pád* bez *Hyperionu* nemohl existovat a že *Hyperion* je po čertech skvělý román. Dan Simmons je nehorázně talentovaný spisovatel, který jako titán na procházce putuje po literárních žánrech a trousí za sebou naprosto klíčové romány, jako by se nechumelilo. Je libo horor? Tady máte *Píseň Kálí*, užijte si ji. Nebo snad preferujete existenciální historický mysticismus? Zkuste *Terror*, proč by ne? Raději byste viktoriánský gotický román? Co takhle *Drood*, ten se vám bude líbit.

V *Hyperionu* se přímo překonává. Jako hrubou strukturu knihy využívá *Canterburské povídky*, do jejichž rámce zasazuje příběhy poutníků za Štírem – každý v jiném tónu a stylu a všechny zapojené do vyprávění, které má rovněž vlastní tón a styl. Simmons se tu v podstatě předvádí, ale zcela oprávněně: Podívejte, co dokážu, a navíc jakoby levou zadní. A ten mizera to vážně dokázal. Kniha mu vynesla cenu Hugo – naprosto zaslouženě.

Jakkoli *Hyperion* obdivuji jako čtenář i jako spisovatel a považuji ho za husarský kousek, nemůžu říct, že bych se do něj úplně zamiloval. Zčásti je to tím, že v *Hyperionu*, i když je skvěle napsaný, Simmons pouze rozestavuje šachovnici. Všechny figurky pokládá na místo a vysvětluje, kdo je kdo a proč je na desce právě tam, kde je. Ke hře samotné však zatím nedochází.

Hrou je až *Pád Hyperionu*.

A je to hra, jak se patří – jednotlivé figurky se pohybují závratnou rychlostí, pravidla, s nimiž jsme se seznámili, jsou ohýbána a někdy dokonce porušována a postavy, které sebe samotné považovaly za strůjce hry, zjišťují, že jsou prostými pěšáky stejně jako ostatní. Toto vše Simmons podává strhujícím, nekompromisním a nádherným způsobem a bezezbytku zužitkovává situaci, již v *Hyperionu* nastolil. V *Hyperionu* představuje příběhy, v *Pádu* vypravuje *děj*. A zatímco *Pád* potřebuje *Hyperion*, aby rozehrál příběh a získal si čtenáře, *Hyperion* potřebuje *Pád*, aby mohlo dojít k očistnému, emocionálnímu vyústění všeho, co předcházelo. Knihy vyžadují jedna druhou a společně fungují lépe než každá zvlášť.

Hyperion má můj obrovský obdiv – ale pravidelně si znovu čtu *Pád Hyperionu*. Právě v něm v mých očích postavy ožívají a jakožto spisovatel v něm nalézám nemalou inspiraci. Podívejte se na postavu Hafte Sorvalh v mých knihách *Rozkol* a *Konec všech věcí* a přes veškeré odlišnosti v jejím profilu spatříte něco z Meiny Gladstonové. K *Pádu Hyperionu* se často vracím, abych zkoumal jeho postavy a sledoval, jak bojují, prohrávají a vítězí.

V této knize Hyperion padne (jak tvrdí sám název), ale celá série a Simmons samotný v ní povstávají. V rukou držíte to nejlepší z něj i z jeho ságy. Ať se vám líbí.

John Scalzi
Bradford, USA
červenec 2018

„Může hrát Bůh se svým vlastním výtvorem hru, která by za to stála? Může hrát se svým vlastním výtvorem hru, která by za to stála, jakýkoli tvůrce, i s omezenými schopnostmi?“

Norbert Wiener, *Bůh a golem*

„Nemohou snad existovat vyšší bytosti, pobavené jakoukoli elegantní, byť instinktivní myšlenkou, jež se zrodí v mé hlavě, stejně tak jako já se bavím při pohledu na ostražitost lasice nebo úzkost jelena? Třebaže bitka v ulicích je věc opovrženíhodná, energie, kterou při ní lze viděti, je překrásná. Vyšší bytosti by mohly naše uvažování chápat ve stejném světle – ač pochybené, může býti krásné. Toto je podstata poezie.“

John Keats, z dopisu bratrovi

„Představivost můžeme přirovnati k Adamovu snu – procitl a zjistil, že to byla skutečnost.“

John Keats, z dopisu příteli

Ukázka elektronické knihy

ČÁST PRVNÍ

JEDNA

Onoho dne, kdy armáda vstoupila do války – posledního dne, kdy život vypadal tak, jak jsme jej znali –, jsem byl pozván na oslavu. Toho večera probíhaly slavnosti všude, na všech více než sto padesáti světech tvořících Síť, ale doopravdy záleželo jen na *téhle*.

Potvrdil jsem datasférou, že pozvání přijímám, ujistil se, že mám svůj nejlepší společenský oblek čistý, důkladně jsem se vykoupal a oholil, s úzkostlivou péčí jsem se oblékl a použil jednorázový příkaz z pozvánkového čipu, abych v určený čas prošel Branou z Esperance na Centrum Tau Ceti.

Na této polokouli TC² se schylovalo k večeru. Měkké, příjemné světlo osvětlovalo kopce a údolí Jeleního parku, šedé věže Správního komplexu daleko na jihu, smuteční vrby a zářivé ohnivé kapradí lemující břehy řeky Tethys i bílé kolonády samotného Vládního domu. Přijížděly tisícovky hostů, ale ochranka přivítala každého z nich zvlášť: srovnala pozvánkové kódy se záznamy DNA a ladným gestem každému ukázala cestu k baru a stolům se studeným občerstvením.

„Pan Joseph Severn?“ ujistil se průvodce zdvořile.

„Ano,“ zalhal jsem. Jmenoval jsem se teď tak, ale nikdy jsem Josephem Severnem nebyl.

„Vrchní administrátorka Gladstonová by se s vámi večer stále ráda setkala. Až bude mít na schůzku čas, budete o tom zpraven.“

„Výborně.“

„Pokud byste zatoužil po občerstvení nebo zábavě, které by nebyly k dispozici, postačí pronést přání nahlas a pozemní kontrolní zařízení se je budou snažit splnit.“

Přikývl jsem, usmál se a průvodce opustil. Než jsem vyšel tucet schodů, obrátil se k dalším hostům, přicházejícím od rampy terminálu.

Ze své výhodné pozice na nízkém pahorku jsem pozoroval, jak po pečlivě zastřiženém trávníku korzuje několik tisícovek hostů a mnozí z nich se procházejí mezi houštinami tvarovaných keřů. Na plochý trávníček,

na němž jsem stál, dopadal stín stromů kolem řeky; o něco výše se rozprostíraly úzkostlivě geometricky upravené zahrady a za nimi se tyčil impozantní masiv Vládního domu. Na vzdáleném patiu hrála kapela a její zvuk byl přenášen skrytými reproduktory i do nejvzdálenějších koutů Jeleního parku. V dálce se z Brány snášel nepřetržitý proud éemvéček. Pár vteřin jsem pozoroval, jak se na nástupišti poblíž terminálu pro pěší vyloďují jejich pestře odění pasažéři. Rozmanitost létacích strojů mě fascinovala; večerní světlo se neodráželo jen od kapot standardních Vikkenů, Altzů a Sumater, ale i od rokokových palub levitačních bárek a kovových trupů starodávných kocábek, které byly kuriozitami už za časů, kdy ještě existovala Stará Země.

Scházel jsem po dlouhém, pozvolném svahu vedoucím k řece Tethys; prošel jsem kolem doku, kde se z útrob neuvěřitelné kolekce říčních plavidel řinuli cestující. Tethys, jediná řeka tekoucí celou Sítí, protínala permanentními Branami více než dvě stě planet a měsíců. Lidé, kteří žili u jejích břehů, patřili k nejzámožnějším v Hegemonii. Dokazovala to vozidla na řece: velké křižníky opatřené cimbuřím, koráby s mohutnými plachtami a pětiřadé čluny – mnohé mohly zjevně fungovat i jako vznášedla; nákladné hausbóty, některé očividně s vlastními Branami; malé plovoucí ostrovy, importované z oceánů Maui-Dohody; sportovní předhidžrové rychločluny a ponorky; celá škála ručně vyřezávaných námořních éemvéček z Vektoru Renesance a pár nejnovějších všeúčelových jacht, jejichž tvary se skrývaly pod lesklými kupolemi silových polí.

Hosté, kteří z těchto plavidel vystupovali, byli stejně pompézní jako jejich vozidla: škála stylů sahala od konzervativních večerních obleků z doby před Hidžrou na tělech, jež se očividně nikdy nepodrobila Poulsenově terapii, až po vrcholnou módu TC^2 z posledního týdne, zavěšenou na postavách, které tvarovali nejslavnější genetici Sítě. Pak jsem se vydal k dlouhému stolu a zastavil se u něj právě na tak dlouho, abych si stačil zaplnit tác pečeným hovězím, salátem, filety z nebeských olihní, parvatským kari a čerstvě upečeným chlebem.

Když jsem si u zahrad našel místo k sezení, měkké podvečerní světlo přešlo v soumrak a začaly vycházet hvězdy. Světla blízkého města a Správního komplexu byla kvůli armádní přehlídce toho dne ztlumena a noční obloha Centra Tau Ceti byla nejjasnější za několik století.

O kousek dál stojící žena na mě pohlédla a usmála se. „My dva jsme se už určitě potkali."

Opětoval jsem její úsměv a byl jsem si jistý, že to není pravda. Byla velmi atraktivní, asi dvakrát tak stará jako já; mohlo jí táhnout na šedesát standardních let, ale na pohled byla mladší než já v šestadvaceti – díky penězům a Poulsenovi. Kůži měla tak světlou, že byla skoro průhledná. Vlasy měla spletené do copu. Ňadra, která její šaty z jemné látky spíše odhalovaly než halily, byla dokonalá. V očích se jí zračila krutost.

„Možná ano," odpověděl jsem, „i když se to zdá nepravděpodobné. Jmenuji se Joseph Severn."

„Jistě," odtušila. „Jste umělec!"

Nebyl jsem umělec. Byl jsem… kdysi dávno… básník. Ale podle Severnovy totožnosti, již jsem užíval od smrti svého reálného předobrazu a svého znovuzrození, které se odehrálo před rokem, jsem umělcem byl. Stálo to tak v mé složce založené ve Velkém sněmu.

„Vzpomínám si na vás," usmála se ona dáma. Lhala. Použila své komlogové implantáty, aby získala přístup do datasféry.

Já jsem přístup do datasféry nepotřeboval… Přístup jsem považoval za neohrabané, nadbytečné slovo, jímž jsem navzdory jeho stáří opovrhoval. V duchu jsem zavřel oči a byl jsem *uvnitř*, v datasféře, a proplouval povrchovými bariérami Velkého sněmu, vklouzával pod vlny svrchních dat a sledoval světélkující pruh jejího přístupového vlákna, mířícího daleko do setmělých hloubek „bezpečného" informačního toku.

„Jmenuji se Diana Philomelová," představila se. „Můj manžel je regionálním ředitelem dopravy na Sol Draconi Septem."

Přikývl jsem a potřásl nabízenou rukou. Nijak se nezmínila o faktu, že než jej jeho političtí ochránci vyslali na Sol Draconi, byl její manžel hlavounem v odborech škrabačů plísní na Bráně nebes… nebo že si kdysi nechala říkat Macatá Dinee a dělala kurtizánu ouřadům na Středožumpních pustinách… ani že byla dvakrát ve vězení za zneužívání kouzla vzpomínek, přičemž v druhém případě vážně zranila lékaře sociálního centra… ani že v devíti letech otrávila svého nevlastního bratra poté, co jí pohrozil, že jejímu otčímovi řekne, že se schází s horníkem z Ploché bažiny jménem…

„Rád vás poznávám, paní Philomelová." Ruku měla horkou. Držela mou dlaň o nepatrný okamžik déle, než přikazuje konvence.

„Není to vzrušující?" vydechla.

„Co?"

Do rozmáchlého gesta zahrnula noc, zářící glóby, které právě vycházely, zahrady i davy. „Ach – večírek, válka, *všechno*."

Usmál jsem se, přikývl a vychutnával si pečené hovězí. Bylo upečené na krvavo a docela chutné, ale mělo v sobě slanost lusuských klonových kádí. Olihně byly podle všeho pravé. Přišel číšník se šampaňským a já ho zkusil. Hrůza. Kvalitní víno, skotská a káva – tři komodity, které se po smrti Staré Země nepodařilo nahradit. „Myslíte, že je ta válka nutná?" zeptal jsem se.

„To si sakra pište." Diana Philomelová sice otevřela ústa, ale odpověděl její manžel. Vynořil se odkudsi zezadu a posadil se ke stolu z falešného dřeva, u nějž jsme jedli. Byl to velký chlap, přinejmenším o jeden a půl stopy vyšší než já. Jenže já jsem malý. Má paměť říká, že jsem kdysi napsal verše, jimiž jsem se vysmíval sám sobě. „John Keats bude mít malý hrob, zvící jen pět stop," stálo v nich, i když měřím pět stop a jeden palec, takže za Napoleona a Wellingtona, kdy byla průměrná výška pět stop šest palců, nebyla má malá postava tak nápadná – ale teď, kdy je při běžném g průměr mezi šesti stopami a skoro sedmi, jsem směšně prťavý. Na první pohled nemám muskulaturu ani kostru, abych mohl tvrdit, že pocházím ze světů s vysokým g, takže jsem pro všechny prostě jen malý. (Své myšlenky jsem vyjádřil v jednotkách, ve kterých myslím… ze všech změn, kterým jsem se musel od svého znovuzrození v Síti přizpůsobit, je myšlení v metrické soustavě nejtěžší. Někdy se o to odmítám pokoušet.)

„Proč je válka nutná?" zeptal jsem se Dianina manžela Hermunda Philomela.

„Protože si o to zatraceně *koledujou*," zavrčel velký muž. Byl to ten typ, co skřípe zubama a křiví tvář. Neměl skoro žádný krk a pod kůží mu prosvítaly vousy, které očividně vzdorovaly depilaci, břitvě i žiletce. Ruce měl o polovinu širší než já a mnohem silnější.

„Aha," pronesl jsem.

„Ti zatracení Vyvrženci si o to sakra *koledujou*," zopakoval a vychutnával si převahu, kterou nade mnou měl. „Ojebávali nás na Bressii a teď nás ojebávají na… v… jak se to…"

„Soustava Hyperion," napověděla jeho žena a nespouštěla ze mne oči.

„Jo," přisvědčil její pán a manžel, „v soustavě Hyperion. Ojebávají nás, a my tam teď vletíme a ukážeme jim, že to Hegemonie nestrpí. Jasný?"

Paměť mi říkala, že mě kdysi poslali na enfieldskou Akademii Johna Clarka a tam že bylo takových přiblblých, nemotorných a uřvaných surovců jako on více. Nejdřív jsem se jim vyhýbal nebo jsem jim podlézal. Když mi umřela matka, když se svět změnil, chodil jsem za nimi s ka-

meny v pěstičkách, a i když mě zbili tak, že mi tekla krev z nosu a viklaly se mi zuby, vždy jsem vstal ze země a znovu se na ně vrhl.

„Rozumím," kývl jsem smířlivě. Tác jsem měl prázdný. Pozvedl jsem zbytek nechutného šampaňského, abych připil Dianě Philomelové.

„Namalujte mě," pronesla.

„Prosím?"

„Namalujte mě, pane Severne. Jste umělec."

„Malíř," vzpamatoval jsem se a bezmocně zagestikuloval. „Obávám se, že nemám čím."

Diana Philomelová hmátla svému muži do kapsy saka a podala mi světelné pero. „Namalujte mě. Prosím."

Namaloval jsem ji. Portrét nabíral ve vzduchu tvar, jeho linky stoupaly, klesaly a stáčely se do sebe jako neonová vlákna v nitkovité skulptuře. Kolem nás se shlukl malý dav čumilů. Když jsem skončil, ozval se tichý potlesk. Kresba nebyla špatná. Zachytil jsem dlouhou, smyslnou křivku krku, vysokou hradbu spletených vlasů, vystupující lícní kosti… dokonce i jemný, dvojsmyslný lesk očí. Byl jsem tak dobrý, jak jen jsem mohl být po kúře RNA a po lekcích, jimiž jsem byl na novou personifikaci připravován. Opravdový Joseph Severn by odvedl lepší práci… a také že odvedl. Vzpomínám si, jak si mě skicoval, když jsem umíral.

Paní Diana Philomelová se spokojeně rozzářila. Pan Hermund Philomel se mračil.

Ozval se výkřik: „Tamhle jsou!"

Dav zamručel, vydechl a ztichl. Svítící glóby a zahradní světla zmatněly a pohasly. Tisícovky hostí zvedly zraky k nebesům. Vymazal jsem kresbu a zastrčil světelné pero Hermundovi zpět do saka.

„To je armáda," vysvětlil seriózně vyhlížející starší muž v černé uniformě Kosmických jednotek. Pozvedl nápoj a naklonil se k mladé ženě, která mu dělala doprovod. „Právě otevřeli Bránu. První projdou průzkumníci, za nimi eskorta bitevních lodí."

Vojenská Brána nebyla z místa, na němž jsme stáli, vidět. Představoval jsem si, že bude vypadat nanejvýš jako pravoúhlá trhlina ve hvězdné obloze. Ale oheň trysek průzkumných lodí byl jasně viditelný – nejdříve jako tok ohně nebo růžice šířící se do všech stran a pak, když lodě zažehly hlavní pohon, vypnutý během průletu cislunární dopravní oblastí soustavy Tau Ceti, jako žhnoucí komety. Když se nad námi zhmotnily bitevní lodě, ozval se další kolektivní vzdech. Oheň z jejich trysek byl stokrát delší

Ukázka elektronické knihy

než u průzkumných lodí. Noční obloha TC2 byla protkána rudozlatými pruhy.

Někdo začal tleskat a během pár vteřin burácel poli, trávníky a upravenými zahradami Vládního domu mohutný aplaus a chraptivé jásání. To vybraně oblečený dav miliardářů, vládních úředníků a aristokratů ze stovky světů zapomněl na vše vyjma šovinismu a válkychtivosti, které se po půldruhém století dřímoty znovu probraly k životu.

Já jsem netleskal. Bez povšimnutí ostatních jsem pozdvihl číši k přípitku – ne na počest paní Philomelové, ale abych oslavil stupiditu vlastní rasy – a dopil zbytek šampaňského. Nestálo za nic.

Do soustavy se již přenesly nejdůležitější lodě flotily. Po letmém dotyku datasféry – jejíž povrch se zmítal informačními rázy tak, že připomínal rozbouřené moře – jsem se dozvěděl, že hlavní část vesmírné armády Kosmických jednotek je složena z více než stovky obrovských hyperprostorových lodí; matně černých útočných křižníků ve tvaru kopí s nosníky zbraní připevněnými na spodku trupu; velitelských lodí 3-K, nádherných a neohrabaných jako meteory z černých krystalů; cibulovitých torpédoborců, připomínajících přerostlé bitevní lodě, jimiž také byly; obranných hlídkových lodí, které nesly více energie než hmoty a jejichž mohutná silová pole byla nyní nastavena na maximální odraz, takže vypadala jako zářivá zrcadla, odrážející Tau Ceti a stovky ohnivých stop, které plály po celé obloze; rychlých křižníků, pohybujících se mezi pomalejšími plavidly jako žraloci; hřmících transportérů bojových oddílů, které přenášely ve svých zónách s nulovým g tisíce námořních pěšáků Kosmických jednotek; a nakonec tuctů podpůrných lodí – fregat, rychlých útočných stíhaček, automatických torpédonosičů, spojařských tachykomových lodí a samotných přenosových lodí s Bránou: mohutných dvanáctistěnů s přízračnými šiky antén a sond.

Všude kolem flotily se – v bezpečné vzdálenosti udržované dopravním dispečinkem – blyštěly jachty, sluneční plachetnice a soukromé vnitrosoustavové lodě, jejichž plachty chytaly sluneční svit a vrhaly odlesky armádní slávy.

Hosté Vládního domu tleskali a jásali. Muž v černé uniformě Kosmických jednotek tiše vzlykal. Kamery a širokopásmové záznamníky umístěné nedaleko od nás přenášely tento moment do každého světa Sítě a – přes tachykomy – do desítek světů, které do Sítě nepatřily.

Potřásl jsem hlavou a zůstal sedět.